

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

На основу чл. 72. и 73. Закона о научноистраживачкој делатности («Службени гласник РС», број 110/05, 50/2006 - испр. и 18/10), члана 153. став 6. Статута, а на предлог Кадровске комисије, Наставно-научно веће Филозофског факултета у Београду је, на својој VI редовној седници, одржаној 30. јуна 2016. године, донело одлуку о покретању поступка за реизбор др Мирослава Лазића, вишег научног сарадника у Археолошкој збирци Филозофског факултета и том приликом образовало је Комисију за припрему извештаја у саставу: проф. др Душан Михаиловић, проф. др Александар Палавестра и др Алексндар Булатовић, виши научни сарадник Археолошког института у Београду. Сходно овој одлуци Наставно-научног већа, доносимо следећи:

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски подаци

Др Мирослав Лазић рођен је 1955. године у Београду. Дипломирао је 1983. године на Одељењу за археологију Филозофског факултета у Београду. Наредне године запослио се као стручни сарадник у Археолошкој збирци Филозофског факултета у Београду у којој и данас ради. Магистарску тезу *Топографија и типологија праисторијских тумула у Србији и Црној Гори* одбранио је 1988. године. Звање истраживач-сарадник стекао је 1989. године. Докторску дисертацију *Доња брњица - генеза развој и хронологија* одбранио је почетком маја 1996. године на Филозофском факултету у Београду. Звање научни сарадник стекао је 1997. године, а у априлу 2008. године додељено му је звање виши научни сарадник.

Др Мирослав Лазић радио је на реализацији више научно-истраживачких пројеката Центра за археолошка истраживања Филозофског факултета у Београду и САНУ (*Етно-културна кретања у централној Србији у бакарно и бронзано доба, Праисторијске и римске некрополе у Србији и Црној Гори, Античка уметност у Србији и Црној Гори, Истраживање касноантичке царске палате у Гамзиграду, Систематска археолошка истраживања Жидовара* и др). Од 2006. до 2009. године руководио је пројектом *Археолошка грађа – основа за проучавање културног континуитета у праисторији и антици на територији Србије* (ев. бр. 147041). Руководио је теренским истраживањима у више од четрдесет налазишта из различитих праисторијских и историјских епоха. У периоду од 2010. до 2012. године руководио је заштитним археолошким истраживањима више праисторијских и античких налазишта угрожених изградњом аутопута Е-80 (Ниш – граница са Бугарском). Реализовао је 2007. и 2008. године прве руско-српске археолошке експедиције у Сибир.

2. Преглед и оцена научног и стручног рада кандидата

У периоду од 1985. до априла 2008. године, када је изабран у звање виши научни сарадник, др Мирослав Лазић објавио је више од 40 научних радова и расправа који су штампани у поглављима монографија, стручним часописима и зборницима радова са домаћих и међународних научних скупова. У тим радовима учинио је важан допринос проучавањима култура бронзаног и гвозденог доба на централно-балканском подручју. У докторској дисертацији определио је брњичку културу у развијено и касно бронзано доба; са проф. Д. Срејовићем, истражио је и дефинисао *Гамзиградску културу*; аутор је монографије о праисторијским тумулима; радио је на проблему етно-културне припадности археолошких налаза и налазишта на централно-балканском подручју; истраживао је римске надгробне споменике, војничке дипломе, као и фигуралне представе на стећцима; бавио се проблематиком касноантичких и рановизантијских терми, као и црквеном архитектуром XV и XVI столећа; аутор је расправе о односу археолошких и етнологских истраживања; истраживао је научну делатност Археолошке збирке и Центра за археолошка истраживања Филозофског факултета у Београду; анализирао је научно-истраживачки допринос академика Драгослава Срејовића; бавио се медицинским прибором у неолиту и праисторијским оружјем на тлу Србије; значајно је допринео проучавању сребрног накита Скордиска. Посебан допринос пружио је у области истраживања праисторијских тумула у Србији.

Од 1997. до 2009. године, др Мирослав Лазић обављао је дужност управника Центра за археолошка истраживања Филозофског факултета у Београду. У том периоду приредио је за штампу 11 монографија и тематских зборника. Упоредо, у оквиру реализације пројекта *Археолошка грађа – основа за проучавање културног континуитета у праисторији и антици на територији Србије* (ев. бр. 147041), покренуо је и уредио прва два броја часописа *Архаика* који издаје Археолошка збирка Филозофског факултета у Београду. Као уредник, такође, омогућио је штампање три монографије Центра за археолошка истраживања Филозофског факултета (Dušan Mihailović, *Upper Palaeolithic and Mesolithic Chipped Stone Industries from Crvena Stijena*. Prehistoric Settlements in Caves and Rock-shelters of Serbia and Montenegro, Fascicule II. Center for Archaeological Research, Volume 22., Beograd: Faculty of Philosophy, Center for Archaeological Research, затим Александар Капуран, *Архитектура из позног бронзаног и старијег гвозденог доба у басену Јужне Мораве/Late Bronze and Early Iron Age Architecture in the Južna Morava Basin*. Центар за археолошка истраживања, књига 23. Београд: Филозофски факултет – Центар за археолошка истраживања и Јовановић А., *Огледи из античког култа и иконографије*. Центар за археолошка истраживања Филозофског факултета. Београд 2007.

Од 2004. до 2006. године др Мирослав Лазић био је шеф Археолошке збирке Филозофског факултета у Београду. Дугогодишњи је члан *Комисије за наставно-научну и техничку документацију Филозофског факултета у Београду*, а у периоду од октобра 2009. до октобра 2012. године вршио је дужност њеног председника.

Почетком 1999. године изабран је за члана Одбора САНУ за археолошка истраживања у Винчи. У протеклом периоду, Наставно-научно веће Филозофског факултета именovalo га је за члана комисија за оцену магистарских радова кандидата Марије Љуштине, Војислава Филиповића, Марије Свилар и Јована Коледина. Такође, био је члан комисије за оцену докторске дисертације Мирка Пековића. Од 2007. године, стални је члан Комисије Републичког завода за заштиту споменика културе за доделу стручних звања у области заштите археолошких споменика.

Др Мирослав Лазић је организовао је (1999., 2004. и 2014. године) две запажене изложбе фонда Археолошке збирке Филозофског факултета, поводом прослава 70. и 75. године од њеног оснивања.

Упоредо са научно-истраживачким радом, др Мирослав Лазић је у протеклом периоду, исказао и своје педагошке способности. На теренским истраживањима којима је руководио обучао је више десетина студената за практичан рад у археологији. Са сарадницима у Археолошкој збирци Филозофског факултета, осмислио је и организовао практичну обуку студената I године археологије које, у оквиру предмета *Археологија у пракси*, обучава за практичан рад на стручној обради и документовању археолошких налаза и података.

Др Мирослав Лазић од 2006. године успешно сарађује са археолозима на Уралском државном универзитету и.м. А.М. Горки у Јекатеринбургу. На основу потписаних споразума и програма рада, са колегама из Руске Федерације реализује практичну обуку студената археологије Филозофског факултета и Уралског државног универзитета која се одвија током археолошких истраживања налазишта у Србији и у северозападном Сибиру (Ханти-Мансијски аутономни округ).

3. Оцена научног и стручног рада за претходни изборни период

Анализом приложене библиографије др Мирослава Лазића, настале од првог избора у звање вишег научног сарадника (април 2008. године) до данас, дошли смо до закључка да су у поглављима књига, зборницима радова са међународних и домаћих научних скупова, и у часописима међународног и водећег националног ранга заступљени рецензирани радови у којима су саопштени резултати његових новијих научних истраживања. Објављени радови се односе на археолошку проблематику различитих епоха, од праисторије до античког периода.

Као посебно значајан допринос у проучавањима праисторијских култура на централнобалканском подручју истиче се поглавље у монографији о гамзиградској култури, штампано у: Prehistoric settlements and necropolis at Gamzigrad and in its surroundings. Pp. 21–27, in *Felix Romuliana – Gamzigrad*, Ed. I Popović. Institute of Archaeology, Institute for Theological Research and Serbian Orthodox Church (Diocese of Timok), Belgrade 2011. У том раду, аутор пружа детаљан преглед развоја праисторијских култура у Тимочкој крајини, са посебним тежиштем на гамзиградску културу која је означила завршне етапе развоја бронзаног доба у том подручју. Када је реч о бронзаном и гвозденом добу, као важан допринос у проучавању тумула из тог периода на централнобалканском подручју, истичу се објављени резултати истраживања праисторијске хумке на локалитету Савин лакат код Пријепоља (Хумка из бронзаног доба на локалитету Савин лакат код Пријепоља (A Bronze age mound on the site Savin Lakat near Prijepele)). Стр. 111–132, у *Архаика* 1. Филозофски факултет, Археолошка збирка. Београд 2007) и свеобухватна расправа о разлозима за лошу очуваност скелетних остатака у праисторијским тумулима, коју је др Мирослав Лазић објавио у коауторству са проф. др Живком Микићем (Истраженост и очуваност скелета инхумираних покојника у праисторијским тумулима у Србији. Стр. 381–407, у *Гласник* 23. Српско археолошко друштво. Београд 2007). У протекле четири године, др Мирослав Лазић радио је на истраживањима палеобалканских племена. У студији *Ко су били Дарданци?* објављеној у другом броју часописа *Архаика*, он је изнео претпоставку да брњичка култура није релевантна за тумачење порекла Дарданаца (као што се раније сматрало) и да процес настанка тог палеобалканског племена треба

повезати са миграцијама које су се у југоисточној Европи одиграле крајем бронзаног и почетком гвозденог доба.

Када је реч о палеобалканским племенима, др Мирослав Лазић имао је и два реферата саопштена на међународним научним скуповима. Први се односи на поређење историјских извора о сукобима Римљана и Скордиска и археолошке грађе прикупљене на територији коју су насељавали Скордисци (*Settlements and cemeteries of Scordisci – Historical records and archaeological materials. Referat u The Eastern Celts Between Hellenistic and Roman World. International Archaeological Symposium. Filozofski fakultet u Beogradu and Gradski muzej in Vršac. November 1–4. 2007*). Након картирања и статистичке обраде археолошких података од III до I века пре н.е. он је установио да се насеља и некрополе Скордиска јављају и на територијама из којих су, како римски извори наводе, Келти били протерани. У другом саопштењу, анализирајући археолошке налазе с краја старијег гвозденог доба и оне из гробова у античкој некрополи у Коминима код Пљеваља, изнео је претпоставке о централнобалканском (дарданском) пореклу већине покојника сахрањених у некрополома *Municipiuma S.* Осим тога, Лазић у коауторству са М. Церовић објавио и рад о становништву пљеваљског краја од VI века пре н.е. до почетка романизације.

Посебан допринос проучавањима праисторијских остава, пружио је у оригиналном и експерименталном раду (Праисторијске оставе бронзаних предмета – скривени трезори најстаријег новца у Европи. Стр. 25–41, у *Гласнику САД* 26 у коме је, анализирајући доступне податке о тежини предмета из пет остава бронзаних предмета у Србији, засновао претпоставку да су оне, заједно са сличним оставама, биле трезори предмета који су коришћени као прва монета у робној размени на територији средње Европе и у суседним областима.

У претходном изборном периоду, др Мирослав Лазић се бавио и проблематиком значења и функције теракота из Винче. У оригиналном научном раду, штапаном у часопису *Архаика* 3/2016, на основу детаљне анализе више од 1000 примерака антропоморфних теракота из Винче, предложио је потпуно ново тумачење винчанске антропоморфне пластике, засновано на закључку да су оне глинене представе покојника коришћене у ритуалима везаним за култ мртвих.

Током 2007. и 2008. године, др Мирослав Лазић предводио је две археолошке експедиције у северозападни Сибир. Са колегама са Уралског државног универзитета и.м. А.М. Горки у Јекатеринбургу и са студентима археологије из Београда учествовао је у истраживањима праисторијских станишта откривених у тајгама Ханти-Мансијског аутономног округа у северозападном Сибиру. Резултате тих истраживања објавио је у саопштењу *Находке у тајги* прочитаном на XXX годишњем скупу Српског археолошког друштва.

Од 2010. до 2012. године, др Мирослав Лазић руководио је заштитним археолошким истраживањима више археолошких налазишта откривених на траси аутопута Е-80. Као једно од његових значајнијих открића истичу се сегмент потпуно очуваног римског пута *Via militaris* и раскрсница античких комуникација *Мало кале*, који су истражени у близини Димитровграда. Резултате тих истраживања Лазић је прелиминарно објавио у два рада (у коауторству са В. Николов и М. Миљковић), а предати су у штампу његови опширни извештаји који ће бити објављени у одговарајућој (тематској) монографији Републичког завода за заштиту споменика у Београду.

4. Оцена испуњености услова за стивање звања и предлог одлуке

На основу приложене документације и библиографије може да се закључи да је кандидат др Мирослав Лазић свестран археолог, научник и педагог чија истраживања несумњиво подстичу напоре да се расположива археолошка грађа тумачи у складу са потребама савремене археолошке науке. При томе, др Мирослав Лазић остварио је у претходном периоду квантитативне критеријуме за поновни избор у звање виши научни сарадник. Наиме, у периоду од априла 2011. године до априла 2016. године, у категорији радова M10+M20+M31+M32+M33+M41+M42+M43+M44+M45+M51+M52+M53+M54+M61 сакупио је 29,5 поена. Укупно је сакупио 34 поена, што је више од минималног броја поена неопходних за реизбор у наведено звање (25 поена).

На крају, на основу процене научно-истраживачког и педагошког рада др Мирослава Лазића, анализе његових руководећих способности и улоге у формирању научних кадрова, у периоду од првог избора у звање вишег научног сарадника (од априла 2008. године) изнетих у овом извештају, а у складу са *Правилником о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача* Националног савета за научни и технолошки развој, доносимо следећи:

ЗАКЉУЧАК

Др Мирослав Лазић, виши научни сарадник у Археолошкој збирци Филозофског факултета у Београду испуњава услове за поновни избор у звање ВИШИ НАУЧНИ САРАДНИК.

Имајући то на уму, предлагемо Наставно-научном већу Филозофског факултета да одобри реизбор др Миослава Лазића у звање ВИШИ НАУЧНИ САРАДНИК.

У Београду, 18. јула 2016. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВЕЋА
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА

др Душан Михаиловић,
редовни професор Филозофског факултета
Универзитета у Београду
(подносилац извештаја)

др Александар Палавестра,
редовни професор Филозофског факултета
Универзитета у Београду

др Александар Булатовић,
виши научни сарадник
Археолошког института у Београду